І

Свербить панам воювати!

І не спиться тим панам, і не лежиться, крутяться пани, на своїх ліжках лежавши, і весь час їм увижається, що кожний із них не менший, як генерал, а перед ним армії, корпуси, дивізії, артилерія, кавалерія, авіадивізії, мотодивізії, і що в кожного з них у кишені атомна бомба... А він стоїть і командує:

— Вперед!

Гармати стріляють, літаки гудуть, бомби рвуться, кавалерія рубає, противник — урозтіч, панове військо за ним.

Така баталія! Така баталія!

Аж сам пан не витримує й кидається в атаку:

— Гур-р-ра!

І в цю мить прокидається.

Лап! — ні тобі артилерії, ні тобі кавалерії, ні мо-то, ні самольотів, — у руках у пана шмат одірваної в "бою" шовкової піжами, та й усе!

— Привид... Марення... А як же ж хочеться панам воювати! До болю, до різачки!

Уолл-стріт хоче, щоб усенький білий світ, щоб усю земну кулю у сейф! Клац! — ключем:

— Моя земна куля! Моя! Сиди тоді собі спокійно й визискуй! Натиснув на одне місце — пливе золото вагонами, пароплавами, транспортними літаками... На друге місце натиснув — каучук везуть. Ще натиснув — уранова руда, пшениця, вовна, скот...

Все везуть панові — що на землі, що й під землею, що на воді, що й під водою, що в атмосфері, що й у стратосфері!

Усе його! Все панове!

Він, тільки він — хазяїн! Єдиний!

II

Опритомнює містер-пан, озирається навкруги, вдивляється вперед, прислухається...

— Ми не хочемо воювати! — чує містер-пан з Півдня.

— Ми не будемо воювати! — лунає і з Півдня, і з Півночі, з Сходу і з Заходу.

— Ми не дамо своїх дітей на гарматне м'ясо! — лунає з уст матерів усього світу.

— Ми ніколи не добуватимемо вугілля, коли воно піде на підготування війни проти Радянського Союзу! — заявляють англійські шахтарі.

— Повертайтесь додому, пане Черчілль, ми хочемо миру, а не війни! — заявила жіноча демонстрація Черчіллеві, коли він прибув до Сполучених Штатів Америки.

— Геть Північно-атлантичний блок! Геть паліїв війни!— в усіх країнах лунає гнівний голос прогресивного людства.

Прогресивні представники науки й культури, трудящі всього світу збираються на конгреси:

— Геть війну! Хай живе мир!

Містер-пан бачить це все і ще дужче скаженіє...

Та хоч трісни, як кажуть, а народ війни не хоче...

III

Громада, як кажуть, великий чоловік...

А народ тим паче: воювати не хоче.

А тут же панам з Уолл-стріту до того ж припекло воювати, що аж-аж-аж...

А ви знаєте, недорогі панове з Уолл-стріту, із такого становища можна вийти: можна розв'язати війну!

Як?

Хочете — повчимо.

Виберіть яку-небудь територію, краще який-небудь острів, бо на суходолі не можна буде морської битви показати, — збирайтесь і їдьте на той острів...

Беріть із собою всі генеральні штаби, всі пакти, беріть танки, самольоти, гармати, автомати, кулемети, лінкори, підводні човни, лоції, рації...

Приїхавши, розділіться на два фронти чи на дві армії, на два, словом, боки, і починайте.

Одним боком хай командує якийсь американський вояка, а другим боком — англійський...

Починайте з розвідки.

З одного боку посилайте в розвідку Черчілля, а з другого — Трумена.

Дайте Черчіллеві і Трумену по атомній бомбі...

Та посовітуйте, що коли вони один з одним зустрінуться, щоб Черчілль не кидав атомної бомби Труменові на пенсне, бо Трумен тоді додому дороги не знайде...

Обов'язково не забудьте взяти з собою оту козу, що була при іспитах атомних бомб біля атолу. Кращого консультанта по атомній зброї ви не знайдете.

Хай там собі і проривають фронти, хай і обходять ворога, хай беруть один одного в кліщі, одне слово, хай роблять усе те, що робиться на війні.

От щодо використання на війт атомних бомб, поскільки цю справу не зовсім іще вивчено, обов'язково питайтесь у кози, бо це єдиний безпосередній свідок; дії атомної енергії.

Пам'ятаєте, вона тоді заявила кореспондентові Ассошіейтед Пресе:

— Стояла я на пароплаві і смикала сіно... Раптом як ба-б-б-ба-бахне!

— А ви? — запитав кореспондент.

— Я й мекнула!

— І сильно мекнули? — запитав кореспондент.

— Дуже мекнула! На славу американської зброї мекнула! Я — біла коза! Не думайте...

— Ол райт!

Щоб така коза та поганим консультантом була?!

Отак собі, панове містери, воюйте!

Тільки подовше воюйте! Ми не проти.

А наша, радянська атомна енергія не війну провокуватиме, а мир захищатиме...

Сон одне, а дійсність друге. Народи світу не допустять до того, щоб ви розв'язали нову війну.

1949